

FUNDACIÓ SANT TOMÀS

Àmbit geogràfic: Comarcal

Forma jurídica: Fundació

Seu social: Vic

- 1013 persones treballadores
- 49 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social
- 119 persones voluntàries
- 1716 persones sòcies

NOMBRE DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS D'ATENCIÓ A LES PERSONES:

- 2582 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 49 a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.santomas.cat

Breu història de l'organització

L'Associació Sant Tomàs es va constituir el 1967 per un grup de 7 famílies amb fills amb discapacitat, membres de la societat civil i representants d'ajuntaments d'Osona. Entre altres funcions gestiona l'atenció i la participació de les famílies a l'entitat.

La Fundació Sant Tomàs, creada l'any 2016 per l'Associació Sant Tomàs agrupa els serveis assistencials i educatius per a les persones ateses i les seves famílies. L'atenció i suport es presta al llarg de tot el cicle de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual o amb dificultats de desenvolupament. Gestiona un centre de desenvolupament i atenció precoç, una escola d'educació especial, un centre ocupacional, un centre de formació i inserció laboral, un servei d'habitatge, un servei d'acolliment residencial per a persones amb necessitats d'atenció generalitzada, un club de lleure i esport i un servei de respir per a les famílies.

La Fundació Tac Osona, constituïda el 2009, vetlla per crear llocs de treball estables, a través del seu centre especial de treball, per facilitar la inserció laboral i social de les persones amb discapacitat intel·lectual, dificultats de desenvolupament o col·lectius vulnerables.

Missió

Millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual o amb dificultats en el desenvolupament i les seves famílies.

Visió: Ser una organització centrada en la persona, que col·labora amb la societat i que treballa en xarxa per proporcionar suports de qualitat que promouen l'apoderament de les persones i el desenvolupament sostenible mitjançant els instruments i l'esperit propis de l'economia social i solidària.

Valors: Sant Tomàs es distingeix per posar sempre la persona en el centre, com a forma de reconeixement de la seva dignitat. La dignitat humana és el fonament sobre la qual es construeixen els valors que orienten les nostres accions i decisions. En el context organitzatiu, comprometre's amb aquests valors ens permet complir amb la nostra missió de millora social i, al mateix temps, vertebrar el sentit i genera credibilitat social. Valors: compromís, equitat, integritat, responsabilitat, sostenibilitat, transparència i comunicació.

Descripció de l'activitat

Sant Tomàs és un grup d'entitats d'iniciativa social sense ànim de lucre de la comarca d'Osona que treballa perquè les persones amb discapacitat intel·lectual o amb dificultats en el desenvolupament puguin millorar la seva qualitat de vida i tenir les mateixes oportunitats que la resta de la societat, i alhora també ofereix suport a les seves famílies. Sant Tomàs col·labora amb

les administracions i amb institucions públiques i privades per portar a terme la seva tasca i disposa de diferents serveis per donar una atenció integrada a infants, joves, adults i també a persones en edat avançada.

Un dels serveis de l'entitat que atén persones adultes és el centre ocupacional (CO), servei d'on neix aquest projecte. El centre ocupacional és l'alternativa a la inserció laboral de les persones adultes amb discapacitat intel·lectual i té la finalitat de crear un espai que promogui la integració, el desenvolupament personal i la consciència social per motivar que la persona sigui activa i útil en el teixit social.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

SIGUEM ACTIUS. MODEL D'ATENCIÓ A GENT GRAN

Breu descripció

Flexibilització del servei d'atenció diürna, Servei Teràpia Ocupacional i Servei Ocupacional d'Inserció, de Sant Tomàs, per atendre 10 persones amb discapacitat intel·lectual (DI) d'edat avançada o envelliment prematur, al Casal Cívic Mossèn Guiteras de Vic. S'adapta l'horari i la jornada i s'estableix un itinerari vital perquè la persona tingui un envelliment actiu en un entorn comunitari. El projecte s'adreça a persones majors de 45 anys amb DI del Centre Ocupacional Sant Tomàs, de la ciutat de Vic, prou autònomes per desplaçar-se, amb voluntat de participar en el projecte.

L'estratègia d'intervenció i interacció comunitària es basa en un model inclusiu amb una vinculació de la persona al territori on se l'atén en la proximitat. La intervenció es basa a donar suport i acompanyar la persona en el seu projecte de vida, realitzant inquietuds, i en la participació comunitària, en activitats i projectes amb les entitats del casal, del barri i de la ciutat, creant xarxes de suport a la comunitat.

Es fan 2 tipus d'activitats:

- 1) Activitats planificades i desenvolupades en grup amb totes les persones. Es decideixen a partir de la presa de decisions del grup a les assemblees; espai de participació i presa de decisions i es treballa la cohesió de l'equip i relacions.
- 2) Activitats que les persones decideixen individualment segons els seus interessos i inquietuds, i poden participar de l'oferta del casal. Aquestes activitats faciliten que la persona formi part d'un projecte col·lectiu, comunitari i inclusiu.

Totes les activitats s'engloben en aquestes 6 dimensions:

- Activitats comunitàries i de seguretat a l'entorn
- Activitats de salut física i hàbits alimentaris
- Activitats culturals i socials
- Activitats de formació i aprenentatge al llarg de la vida
- Activitats de voluntariat i intergeneracionals
- Activitats de sexoafectivitat i relacionades amb la diversitat sexual i de gènere

Aportació de valor de la iniciativa

El principal valor d'aquest projecte és el valor social. El projecte es basa en la millora de la qualitat de vida de les persones grans de la nostra entitat, el foment de la inclusió i la participació en un centre comunitari adaptat a les seves necessitats i edat. Garantir que aquest col·lectiu pugui tenir les mateixes oportunitats que qualsevol altre ciutadà.

Necessitat a la qual respon

L'esperança de vida de les persones amb DI ha crescut els últims anys, i això suposa reptes socials, econòmics, sanitaris i personals. Les persones amb DI lleu i moderada tenen un envelliment prematur resultat, entre altres, de manca de programes de salut, de poc accés als serveis sanitaris i de la baixa qualitat de l'atenció sanitària i social rebuda (Seneca, 2008). L'etapa d'envelliment de les persones amb DI s'ha de considerar una etapa positiva i una oportunitat per desenvolupar una vida saludable i participativa. Sant Tomàs entoma el repte repensant models d'atenció i innovant en propostes que s'ajustin a les necessitats de les persones. Alhora és un repte per la societat en general i per al govern, a fi de promoure polítiques d'envelliment actiu i comunitari per aquest col·lectiu.

El projecte neix d'un treball d'investigació i anàlisi prèvia d'un grup de professionals i famílies voluntàries per donar resposta al repte de l'envelliment de les persones amb Discapacitat Intel·lectual (DI).

Principals objectius assolits

Objectiu general 1:

Millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual, majors de 45 anys, que estiguin en un procés d'envelliment, vinculades al Centre Ocupacional i que resideixin a la comarca d'Osona, a través de la seva plena participació en el casal cívic Mossèn Guiteras de Vic.

Objectius específics:

- 1.1. Facilitar l'autonomia de la persona gran amb DI
- 1.2. Establir rutines i hàbits saludables

- 1.3. Incrementar el sentiment de pertinença a un grup i un territori.
- 1.4. Impulsar la participació efectiva i plena de les persones grans amb DI a la dinàmica d'activitats del casal cívic i de la comunitat.
- 1.5. Promoure les relacions socials de les persones grans amb DI, els contactes intergeneracionals i el voluntariat.

Principals resultats obtinguts

Autonomia de la persona: (Objectiu específic (OE) vinculat 1.1)

- Valor esperat: El 100% de les persones fan totes les activitats per elles mateixes.
- Valor real: les persones arriben al centre per mitjans propis, amb bus o caminant. Que siguin totes de Vic i algunes del barri en facilita el desplaçament i l'autonomia, i estalviar-se desplaçaments a la població on eren atesos anteriorment (Manlleu, Calldetenes) n'ha millorat la qualitat de vida.

Hàbits saludables: (OE vinculat 1.2)

- Valor esperat: el 85% persones han mantingut hàbits saludables.
- Valor real: Totes les persones han participat en activitats d'exercici físic de manera grupal i a escala individual segons inquietuds: country, gimnàstica per a gent gran, ioga, petanca.

Qüestionari de satisfacció: (OE vinculat 1.3)

- Valor esperat: Grau de satisfacció superior al 85%. Amb la participació del 100% de les persones.
- Valor real: El grau de satisfacció de les persones és del 100%. I la participació a les enquestes, del 90%.

Inclusió a les activitats del casal cívic i de la comunitat: (OE vinculat 1.4)

- Valor esperat: 5 persones del grup participen de forma individual en un taller.
- Valor real: 8 persones han participat almenys en 1 activitat del casal cívic i/o de la comunitat de manera individual.

Xarxa relacions: (OE vinculat 1.5)

- Valor esperat: S'han fet 3 activitats al llarg de l'any: participació del 80% en cadascuna.
- Valor real: En les activitats intergeneracionals han participat el 100% de les persones.

Abast de l'experiència

Aquest projecte evidencia la creació d'un nou model de servei destinat a persones grans amb discapacitat intel·lectual. Aquest projecte és necessari i beneficiós per aquest col·lectiu, ja que afavoreix la millora de la qualitat de vida i fomenta una societat més inclusiva.

L'abast també es justifica per la capacitat d'adaptació a les necessitats i inquietuds de les persones i per la seva cohesió social dins el casal cívic i a la ciutat de Vic. Des del projecte Seguir Actius! es vol sensibilitzar la societat en general amb relació a l'envelliment i a la participació de les persones grans amb discapacitat intel·lectual a la comunitat a través d'una participació efectiva, plena i creant vincles relacionals significatius amb les persones usuàries del Casal Cívic Mossèn Guiteras i de l'entorn comunitari de la seva ciutat, Vic.

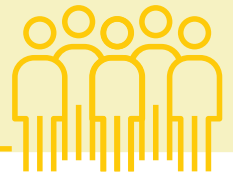
Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3

Ateses: 10

Voluntàries: 1

Altres: 1 (Directora del Casal Cívic)

Principals factors clau d'èxit

L'èxit del projecte es pot explicar mitjançant diversos factors clau que han contribuït a la seva eficàcia i impacte positiu.

Planificació del projecte: definició d'objectius clars i realistes. Adaptació a les necessitats i inquietuds de cada persona. Flexibilització del servei a les circumstàncies de cada persona.

Implicació de la comunitat i el treball en xarxa: col·laboració amb altres entitats socials. Creació de vincles amb persones amb qui poden compartir interessos i preferències afins a ells/es.

Qualitat en l'atenció i planificació centrada en la persona: Professionals formats i motivats. Atenció personalitzada segons el ritme i preferències.

Activitats significatives: participació en activitats que tenen sentit per les persones. Promoció dels vincles entre les persones i la comunitat.

Dificultats i reptes superats

La principal dificultat que ens hem trobat durant el desenvolupament del projecte és que inicialment no comptàvem amb el suport de l'Administració, el Departament de Drets Social de la Generalitat de Catalunya, per garantir la viabilitat del projecte. El projecte oferia un nou model de servei d'atenció a les persones grans amb discapacitat intel·lectual que no es contempla a la cartera de serveis actual.

En data 9 de febrer de 2024, el projecte Siguem Actius. Model d'atenció gent gran va rebre per part de la Generalitat de Catalunya, el Departament de Drets Socials, la classificació de Servei experimental de flexibilització de l'atenció diürna. Aquest servei està en funcionament des del setembre del 2022.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

La finalitat d'aquest projecte és donar resposta a un nou repte fruit d'una necessitat social: l'envelliment de les persones amb discapacitat intel·lectual (DI), perquè sigui una etapa positiva amb experiències significatives i oportunitats de participació en la comunitat.

Aquest projecte planteja una nova metodologia d'intervenció: l'atenció a les persones grans amb discapacitat intel·lectual en un Casal Cívic de la ciutat de Vic. Els casals cívics estan oberts a tota la població, oferint espais i activitats adreçades a tots els col·lectius. Però les persones amb DI que volen vincular-se en un entorn comunitari on puguin exercir una participació efectiva i plena, establint relacions significatives, no disposen dels suports necessaris perquè aquest fet esdevingui perdurable en el temps i no acaben de formar-ne part, ja que a vegades són considerades com una càrrega.

Per aquest col·lectiu, l'única opció de la Cartera de Serveis Socials és un centre ocupacional i de vegades aquest no és adequat al seu perfil. Per això, des de l'entitat posem en valor aquesta nova proposta d'intervenció flexible, integrada i més individualitzada com un projecte innovador al ser la primera experiència en el territori.

El projecte inclou estratègies d'apropament al teixit social del territori i compta amb el suport, participació i implicació de diferents agents, incrementa la cohesió social i l'enriquiment mutu entre els ciutadans i promou la convivència, les relacions intergeneracionals i la plena participació de les persones grans amb DI al seu entorn comunitari, evitant l'aïllament al domicili, ja que la reclusió a casa és un retrocés en els hàbits i qualitat de vida.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

Cal repensar i innovar cap a un nou model d'atenció per tal que totes les persones puguin gaudir d'un envelliment positiu i amb experiències positives per millorar la qualitat de vida de les persones grans amb discapacitat intel·lectual.

Aquest projecte és un model i evidència d'una bona pràctica en l'atenció de les persones amb discapacitat intel·lectual en l'etapa de l'envelliment. Va ser seleccionada i es va presentar en el 36è congrés de DINCAT, Compartir és créixer (20 i 21 març 2024). La intervenció es programa d'acord amb la normativa i polítiques socials adreçades a les persones grans (envelliment actiu saludable), i els paradigmes més recents de la discapacitat intel·lectual: Qualitat de vida i Planificació centrada en la persona.

El model permet que es pugui adaptar a altres llocs geogràfics i en altres organitzacions, establint col·laboracions i aliances amb les administracions per la cessió d'espais adequats al projecte.

És important la implicació de les persones i les seves famílies i la comunitat per garantir l'èxit del projecte. Així com professionals motivats i formats per la implementació d'aquest nou model.